

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. szeptember 19.

211 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viola dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre ... 24 kor. Negyedévre ... 6 kor.
Félévre ... 12 kor. Hónapról-hónapra ... 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A társadalmi szervezkedések jelentősége.

Különösen ilyenkor, ősz elején gyakran nyílik alkalom arra a tapasztalatra, hogy a kongresszusok mindig nagyobb és nagyobb tömeget hódítanak és a különféle ligák is folytonosan szaporodnak. Első tekintetre azt hinné az ember, hogy ezeknek a társadalmi mozgalmaknak a jelentősége nem terjeszkedik túl azoknak az eszméknek az előmozdításán, amelyeknek fölkarolására létesültek, de mélyebb bepillantásnál fölismerhetővé válik, hogy azoknak az egymástól független és önálló mozgalmaknak a külön célokon kívül közös csomópont felé futó szálai is vannak.

A család, a község és az állam már régóta alkalmatlannak bizonyult némely fejlettebb igények kielégítésére és minthogy a társadalmi élet szervezetének ezek a keretei alig tágíthatók, az azokban el nem férő erők a család, a község és az állam köteleikén kívül keresnek utat.

Az a fejlődési folyamat, amelynek az útján családokból községek és községekből államok keletkeztek, arra enged következtetni, hogy az állam nem utolsó foka a társadalmi szervezetek fejlődésének s hogy a keletkezőben levő alakulat, amelynek még csak a csirái észlelhetők, hatványozott mértékben fogja az államok kereteit felülmúlni.

Az egyes országok területén belül és határain túl szervezkedő társadalmi erők most még csak kerülő utakon küzdik ki némely törekvéseiket és a parlamentek észre sem veszik, hogy ezeknek a még láthatatlan erőnek a be-

folyása alatt végzik néha törvényhozási munkájukat.

A társadalmi élet fejlődésének és átalakulásának rendkívül lassu folyamatában megtörténik, hogy némely életszükséglet kielégítésére a régivel alkalmasabb szerv alakul és ez mégis hosszú időn át kihasználatlan marad, mert hasznosságának a kellő fölismerése még nem következett be.

A természet emberi segítség nélkül is meg szokta valósítani a céljait, de hogy a kibontakozás emberi segítséggel hamarabb és könnyebben következhetik be, arra az élet számtalan bizonyítékot nyújt. A nő például szülészetileg segítség nélkül is világra hozza a gyermekét és a föld az emberek közreműködése nélkül is megtermi a gyümölcsöt, de hogy a szülés és termés emberi beavatkozással könnyebben és eredményesebben megy végbe, az iránt kétség nincs.

A társadalmi élet szervezetének a fölépítésében és működésében az irányításában is akad szerepe az öntudatos emberi munkának és az emberi kezek természetben még szétosztott sok olyan alkotórészt hozhatnak közelebb egymáshoz, amely alkotórészeket a vak természet csak hosszú idő múlva volna képes segítség nélkül szerves egészszé összeilleszteni.

A kezdetleges társadalomban a családnak sokkal több és sok tekintetben egészen más feladata van, mint a fejlődés magasabb fokán. Idővel ezek a feladatok részben módosulnak, részben pedig áthárulnak a községre és az államra, de ez az áthárulás olyan lassan és hiányosan megy végbe, hogy a család még ma is olyan kötelességeket kénytelen teljesíteni, a

melyeket más társadalmi szervek sokkal jobban és sokkal könnyebben képesek végezni.

Az embernek is van még olyan szerve, mint például a vakbél, amelyre csak akkor volt szüksége, amidőn még nyers hussal táplálkozott és a természet lassu fejlődésében ezt a fölösleges szervet még mindig nem távolította el.

Ami a család intézményének az elavultságait illeti, elég arra rámutatni, hogy a testvérek és még inkább a többi oldalakon már régóta nem tartoznak a valóságban a család kötelekéhez és mégis több olyan joguk és kötelességük létezik, amely kizárólag a családi köteleken alapszik.

A családi kötelek általánosságban már régóta nem terjed túl a házastárs, a gyermekek és a szülők körén és a többi rokon mégis mindig olyan terheket visel és olyan jogokat élvez, mintha ma is a családnak volna támasza és a családban lenné otthonát.

A házastárson, a gyermekeken és a szülőkön kívül mások ma már csak kivételesen tartoznak a családi kötelekhez és sokkal több közülük van a társadalomhoz, mint a családhoz, mert boldogságukat főképpen a társadalom körében találják és a családhoz már csak képzelni szálak fűzik őket. Ezek a képzelni szálak akadályozzák azt, hogy a család irányában fönnálló kötelességek és a családi köteleken alapuló jogok a változott viszonyoknak megfelelően alakuljanak és a meddőségből kiragadtassanak. Ilyen meddő intézmény ma már az oldalági rokonok öröklési joga és különösen az ági öröklés.

A vérségi összeköttetésnek a családi köteleken kívül, társadalmi és gazdasági szem-

A karjai meztelenek voltak, fogai ragyogók, a nyaka legformásabb és a legszebb a világon.

Ha majd a pátterek önt bevezetik a filozófiába, szíveskedjék az Irásnak ezen a kifejezésén elmélkedni: „A lélek kész, de a test erőtelen.”

Az ön anyja, mert feleségül vettem a molnár leányát, nem parasztlajosság. Meglehető műveltségű, zongorázik és annak a hangja muzsikával töltötte az idilli kis malmot.

Az a csinos örökség, amelyet vele váhattam, célszerűvé tette, hogy dacára fiatalosságának és ragyogó szépségének, törvényesen hoztam abba az ágyba, amelyben XVIII. Lajos feküdt, mikor átutazott ezen a vidéken vörös arnyával, Richelieu bitorossal. Öt éve ennek és ön csak ma reggel született meg.

A kaland nagyon erősnek tetszett nekem, de nem vagyok rá büszkébb, mint illik, mióta ezt a levelet megkaptam. Engedje meg, hogy felolvassam önnek. Egy udvarló írta, aki nem oly művelt, mint én, de erősebbek az izmai, mint az enyéimnek. A levél rövid s bizonyos póriás, eredeti stílus jellemzi, mint a XVI-ik századbéli pikáns írókat. Hallgassa meg e sorokat.

M. de Potheliere köhintett, lorgonját a szeméhez emelte és ezt olvasta:

„A Tengerpart“ tárcája.

A vicomte.

Doktor Hugatre ujságot vett fel az asztalról s zsölyébe süppedt, míg én rá vártem. Egyszer csak fölkiáltott:

— M. de Potheliere meghalt. Tudja a vén mániákus, aki beszédet tartott az ujszülött fiához.

Nem értettem s ugylátszik, nagyon elcsodálkozó arcot vágtam rá a tükröből a szappanhab alól s a doktor így szólt:

— Sose beszéltem arról önnek. Hallgasson csak, míg megberetválik, elmesélem.

Az első állomásomon történt velem, hogy egy éjjelre vitrasztani meghívtak Pothelierehez. Amint a táskámat csomagoltam, már ujjban szolgáló jött értem, hogy jöjjenek azonnal a kastélyba, a grófné vajudik.

Eimentem ... Szép kastély volt, a falakon régi, művészi képek, mindenféle antik műtárgyak. No, hanem megkimélem a részletektől.

Mikor minden megtörtént, jelentik nekem, hogy a gróf kéret, mutassam be az ujszülöttet.

Delben volt; a gróf szobája világos,

napfényes terem. Az agg emigráns jeges arccal fogadott.

Kérte, hogy tegyem le a gyereket egy pamlagra s én mindent láttam és hallottam.

A gróf lorgonján alaposan megnézte a picit és mintha valami értelmes, uriemberrel lett volna dolga, így szónokolt hozzá:

— Vicomte, az ön anyja egy kéjdáma...

— Meg kell most mondanom önnek, mert ha ön 20 éves lesz, sajnos, én már nem fogom felvilágosíthatni, hogy mért választottam önnek ilyen anyát.

Azon a napon, mikor először láttam az ön anyját, hatvanegy éves voltam. Igen öreg, nemde? Régebben kapitány a vérteseknél, atyásé Wienben s a színházi hölgyekkel több pénzt ettem meg, mint amennyit ön bírni fog. Az ön anyj t akkor láttam meg, amikor az apja malmában a számlámat írta: az apja az öreg Firmin Bonnet volt, aki már nyugszik valahol, de remélem, hogy az isten színe előtt.

— Az ön karjai, Vicomte, kissé lisztesek.

Zsebéből egy emailos arany burnótszelencét húzott ki s egy csipet spanyol tubákot szippantott fel.

Amint egyszer kocsimból a malm előtt kiszálltam, a molnárt nem találtam otthon, de a leánya fogadott.

Jó! Elismerem,

egy számtalan olyan reklám-cikk van, amelyet nagyon magasztalnak és amely semmit sem ér. De a Fáy-féle valódi sodeni ásvány-pasztila nem reklám-cikk. Ez valóssággal ideális szer a rekedtség és az elnyálgasodás mindenféle fajtája, a gyomorturkák hurutja stb. ellen, egyszerűen azért, mert a híres sodeni gyógyító-források alkatrétjeit nyújtja kényelmes alakban. A Fáy-féle valódi sodeni ásvány-pasztilában tudtommal még senki sem csalódott. Egy doboz ára 1 korona 25 fillér és mindenütt kapható.

Főképviselet Magyarországon és Ausztrián részére: W. Th. Güntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien IV/I. Grosse Neugasse 17.

— Az expresszkacsa. A múlt héten azt a hírt közölte a „Fiumei Estilap“ és annak nyomán a „Voce“, hogy a budapest-fiumei vonalon az államvasutak igazgatósága expresszvonatok járatását tervezi. Az új vonat 8 óra alatt tenné meg az utat, melyet most a gyorsvonat közel 14, a személyvonat pedig 18 óra alatt bír csak megtenni. A hírben a közlő informált esti féltévitalos megemlíti azt is, hogy az új megerősített sinek lerakását már megkezdették. Ebből az expresszvonat hístörvényéből csodálatosan csakis az új sinek lerakása felel meg a valóságnak, a többi pedig valódi és hamisítatlan nyárutói kacsa.

De nehogy a jól értesült „Fiumei Estilap“ fordíson egyet a dolgon, hozzátehetjük, hogy Fiume és Budapest között nemcsak hogy nem szándékoznak expresszketet járatni, hanem mindössze annyi történt, hogy az egyre erősödő forgalmu budapest fiumei vonalon a régi sinek helyett nagyobb teherbírásu, úgynevezett „Góliát“ sineket raknak le s e munkálatok már nagyrészt be is fejeződtek. Amint az erősebb sinek kicserélése megtörtént, akkor esetleg néhány perccel gyorsabb lesz a közlekedés a vonalon. Előbb, még a régi sinek mellett, a gyorsvonat Fiuméből Budapestre 13, Budapestre ide pedig 12 óra alatt tette meg az utat, Most Budapestre közel 14, Fiuméba 13 óra hosszat megy a gyorsvonat s így az új sinek lerakása után mindössze az történhetik, hogy az előbb is fennállott, egy órával gyorsabb közlekedést állítják vissza. Ez azonban legjobb esetben csak a jövő év májusában történhetik meg. A „Fiumei Estilap“ által széjjelröpített hírt különben „Az Est“ is megcáfolja, melylyel illetékes helyen közölték, hogy az expresszvonatok híre nem felel meg a valóságnak, mert *technikai abszurdum*, hogy Budapest és Fiume között expressz-vonat közlekedjék.

— Fiumei énekesnő sikere. Horitzky Ada fiumei származásu operaénekesnő jelenleg Olaszországban vendégzerepel nagy siker mellett. Legutóbb Conseliceben a „Don Pasquale“ opera fő női szerepét kreálta s osztatlan sikerben volt része. Iskolázott, csengő hangjáról az olaszországi lapok nagy elismeréssel emlékeznek meg. Az énekesnő a télen Budapestre utazik, ahol az új Népopera-ban fog vendégzerepelni.

— Áthelyezés. A magyar királyi államvasutak igazgatósága Kozma László dr. máv. segédtitkár a debreceni üzletvezetőség általános osztályából Fiume állomásra helyezte át.

— Ötven éves drogéria. A Corsón levő Jechel-drogéria tegnap ritka jubileumot ült. A drogériát 1861 szeptember 15 én alapította a régebben elhunyt Jechel Ferenc. Tegnap tehát létszáza volt a drogéria fennállásának. Az üzlet alapításakor Fiumének csupán 8000 lakosa volt és ez volt Fiume első és sokáig egyetlen drogériája. Jechel Ferenc halála után felesége, majd fia Jechel Leo vette át az üzlet vezetését. Az ötven éves jubilaum alkalmából a Jechel-családot az ismerősök és barátok tömege üdvözölte.

— Újabb koleraesetek Susákon. Pénteki számunkban megírtuk, hogy Susákon a hatóságok szeptember 14-én, egy hónapon belül immár másodszor kolera mentesnek nyilvánították. Szombaton este azonban újabb kolera-gyanus esetek fordultak elő, melyek közül az

egyik ázsiai kolera-nak bizonyult. A Susák melletti Draga községben szombaton délután kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett Horvát Lujza 34 éves munkásasszony. Baccich dr. községi orvos az asszonyt a terastói járványkórházba szállította, ahová néhány órával később a susáki 9. számú Ruzichából Renner Máriát is beszállították. Renner Mária Grácból érkezett Susákra, hogy ott szolgálatba lépjen. A vasuton sok szilvát evett és Susákon betegedett meg.

A két kolera-gyanus beteg váladékát Roman Adolf dr. susáki kerületi főorvos a bakteriologiai vizsgálat megejtése céljából Zágrábba küldötte fel, ahonnan ma délelőt érkezett le a vizsgálat eredménye. A bakteriologiai vizsgálat Horvát Lujzánál teljes bizonyossággal megállapította az *ázsiai kolera*t, Renner Máriánál azonban még nem fejeződött be a bakteriologiai vizsgálat.

Az újabb koleraeset folytán Susákon újból megtették az óvintézkedéseket. A járványkórházban a Horvát esetből kifolyólag hat, a Renner esetén pedig három egyént izoláltak. Az elkülönített személyeknél gyanus tünetek eddig nem fordultak elő. Horvát Lujza és Renner Mária állapota ma javult.

Itt említiük meg, hogy Fiumében augusztus 16-án kolera-ban megbetegedett Gorup Mátyás fuvaroskocsis váladékának bakteriologiai vizsgálata szombaton volt először negatív. Ha az újabb vizsgálat is negatív eredményvel zárulna, Gorupot elbocsátják a járványkórházból s a Succursálét bezárják.

— Magyar utcakövek Fiumében. Városunk kocsiútait eddig legnagyobb részben catiniai lávakockakövekkel burkolták, mely anyagot olasz vitorlásokon szállították Fiuméba. A folyton fokozódó forgalom céljaira azonban ez a burkoló anyag nem alkalmas, mert a lávakockák anyaga nagyon puha és gyorsan kopik. A városi mérnöki hivatal levéből elhatározta, hogy a mostani utcakövetet folytatólag, több évre felosztva, balatonmenti bazalt, vagy dunamenti trachyt-kövekkel fogja kicserélni és ilyen értelmű javaslatot fog a városi tanács elé terjeszteni.

— Árverési hirdetés. A fiumei állomásközség ezennel közhírre teszi, hogy folyó hó 20-án d. e. 9 órakor a 40 számú raktár helyiségében nyilvános árverés útján a következő áruk fognak eladatni, u. m: képek, cukorka, butorok, likőrök, zsákok és használt ruhák.

— Bacillushordozó egy olasz vitorlás. Szeptember közepén megkezdődött a nagy halászat s mint minden évben, az idén is tömegesen jönnek az olasz halászbárkák a Quarneróra. A nagyobb részt chioggiaiakból álló halászok azonban az idén a kolera-veszélyre való tekintettel egészségügyi vizsgálat alá kerülnek. Ugy Fiumében, mint Triesztben a tengerészeti hatóság orvosai szigorú egészségügyi vizsgálatnak vetik alá a halászo-kat, akiknek a halászat megkezdése előtt előbb Fiumében vagy Triesztben kell jelentkezniök. E helyeken fertőtlenítik a halászbárkákat s egyben bakteriologice megvizsgálják a halászo-kat. Ha a vizsgálat kedvező, azaz negatív eredménnyel zárul, a bárkáknak megadják a libera praticát. Eddig mintegy 70 halászbárka jött Fiuméba, melyek közül harmincon befejezték a bakteriologiai vizsgálatot. Valamennyinél negatív eredménnyel zárult a vizsgálat, csupán az *Esploratore* olaszországi halászbárkán bizonyult az egyik matróz bacillushordozónak. *De Aqua* Domokos halász, akit nyomban a vizsgálat után elkülönítették társaitól. *De Aquát* a martinschizzai vesztegő intézet kórházába szállították. Vasárnap délután az „Esploratore“ vitorlást a tengerészeti hatóság „Vontató“ gőzöse a martinschizzai vesztegzárba vontatta, a vitorlásán alkalmazott matrózokat pedig a

tengerészeti hatóság orvosai szigorúan elkülönítették s most folytatják ezek bakteriologiai vizsgálatát.

— A véletlen. Az éjszaka a rendőrségen *Dag Mór ügyeletés rendőrfelügyelő* jelentkezett egy *Horváth Nándor* nevű tizenhat éves, budapesti születésű fiatalember s a rendőrségtől kényszerlevelet akart kérni. A rendőrfelügyelő éppen aznap értesült a budapesti rendőrfőkapitányság táviratáról, melyben *Horváth Nándor* elfogatását kérik, mert családjától megszökött s Amerikába akar kivándorolni. A kalandos ifjut kérdőre vonták s ekkor *Horváth* beismerte, hogy a körözött fiatalemberrel azonos. A szökevényt a rendőrség őrizet alá vette s elfogatásáról értesítette a budapesti rendőrséget.

— A vámrörök ellensége. *Belich János* munkás tegnapelőtt bort akart áthozni Susákról Fiuméba. A hidon azonban megállították a vámrörök, akik vámot követeltek. A munkás szörnyen felháborodott ezen s szidalmakkal illette a vámröröket és a városi tanácsot, amiért a vámolást létesítette. Egy rendőr bekísérte a vámrörök ellenségét a rendőrségre, ahol közbotrány okozásáért öt napi elzárásra ítélték.

— A martinschizzai fémkohók építése. Szombaton délelőt volt a Magyar fémkohó rt. martinschizzai telepén a készülő tizenkilenc gyárpépület építési engedélyének helyszíni tárgyalása. Az eljáráson résztvettek az ogulini megyei hatóság, a susáki kir. kerületi hatóság, a máv. fiumei osztálymérnökségének, a fémkohó rt., az építő *Priester Otto* cégnek képviselői és a szomszédos birtokosok. Érdekes, hogy itt épül először Európában az első vasbeton-gyárkémény.

— Borbélyok és cipészek gyűlése. A borbélyegedek, mint már jeleztük, ma, hétfőn este 9 órakor sürgős és fontos gyűlést tartanak. Ma este 1/29 órakor a cipészmunkások és munkaadók is tartanak összejövetelt a Scarpateeren levő Fiumára kávéházban.

— Baleset Brajdicán. *Krstich Milán* 33 éves munkás tegnapelőtt délután a Brajdicán dolgozott. Egy farakásról az egyik deszka lecsuszott s az egyik lábára esett. *Krstich* súlyos zúzódásokat szenvedett. A sebesültet a mentők lakására kísérték.

— A hét fertőző betegségei. A városi tisztifőorvos jelentése szerint szeptember 11-étől szeptember 17-éig Fiume város területén a következő fertőző betegségek fordultak elő: vörheny 3, bárányhimlő 2, difteritisz 3 és hastífusz 1. Buccariból és Dalmáciából egy-egy hastífuszos beteget szállítottak a városi közkórházba.

— A kikötőből. Szeptember 17. *Erkezett*: „Austria“ német gőzös Hamburgból 120 tonna vegyes áruval; „Adria“ magyar gőzös Marseilleből 2000 láda narancs, 200 zsák paprika és 150 hordó okerrel.

Indult: „Ultonia“ angol Newyorkba 110 tonna ásványvíz, 10 tonna liszt, 54 tonna rizs, 225 tonna celluloid és 120 tonna vegyes áruval. Kivándorló volt 76 másod és 644 harmadosztályú; „Austria“ német gőzös Hamburgba 20 tonna fa és 20 tonna babbal; „Gerty“ osztrák gőzös Newyorkba 900 tonna magnésit és 20 tonna vegyes áruval; „Gallipoli“ olasz Velencébe 40 tonna fa, 30 tonna cukor és 40 hordó olajjal.

Szeptember 18. *Erkezett*: „Praga“ osztrák gőzös Alexandriából 1700 tonna búzával és 86 tonna vegyes áruval.

x Minden gyógyszerésznek és drognistának érdeke, hogy reklámanyagok szétesztásával növelje cikkeinek forgalmát. A *Lysoform* fertőtlenítőszer elismert, kitűnő szer, mégis dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyárosok, Ujpest 73/b. ingyen és bérmentve küldenek reklámanyagot (csomagolópapírt, plakátot, brosurákat, számológépet stb) azoknak, akik *Lysoform* elárusításával foglalkoznak. Kérjen egy reklámladát.

Mindenféle butorok

olcsó árban eladók. Cim. Via Carducci 10. II. em.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, szept. 18. A képviselőház mai ülésén *Kabos Ferenc* elnököl. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után bemutatja három községnek az obstrukció elleni javaslatát. Kéri, hogy ezeket a kérvényi bizottsághoz utasítsák.

Ábrahám Dezső és husz képviselő ellenindítványa folytán ebben az ügyben holnap név szerint szavaznak.

Elnök ezután bemutatja *Győr* város feliratát a katonai javaslatok ellen és indítványozza, hogy a feliratot a kérvényi bizottságnak adják ki.

Ábrahám Dezső ellenindítványt ad be, mire husz képviselő kívánsága folytán e tárgyban holnapra halasztandó névszerinti szavazással döntenek, majd

Kabos Ferenc bemutatja *Győr és Komárom* vármegyék feliratát az 1887. évi 45. törvényi cikk megváltoztatása, *Győr* város feliratát a póttartalékosok családtagjainak segélyezése tárgyában és *Sopron* vármegye feliratát az obstrukció ellen. Javasolja, hogy ezeket adják ki a kérvényi bizottságnak.

Ábrahám Dezső *Sopron* város feliratánál ellenindítványt ad be. Husz képviselő e tárgyban holnap tartandó névszerinti szavazást kér.

Ezután a napirenden levő névszerinti szavazások következnek, mely eredményeképp elfogadják az elnök javaslatát.

A névszerinti szavazások a mai ülés napirendjét teljesen kitöltötték. Holnap ismét névszerinti szavazások s esetleg egy beszéd lesz a véderőreform folytatolagos tárgyalásánál.

A mai ülés 2 órakor ért véget.

Khuen-Héderváry a királynál.

BÉCS, szept. 18. *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök ma délelőtt másfél óráig tartó kihallgatáson volt a királynál, akinek jelentést tett az utolsó két hónap politikai eseményeiről és a kormány jövő terveiről. A miniszterelnök ma délután látogatókat tesz és még a mai nap folyamán visszautazik Budapestre.

Drágaság-ellenes zavargások

Bécsben.

BÉCS, szept. 18. Tegnap délelőtt a szociáldemokraták a *Lueger*-téren népgyűlést tartottak a drágaság ellen. A népgyűlésen, melyet a városi tanács épülete előtt tartottak, sok ezeryi tömeg vett részt. Délelőtt 11 órakor a tömeg széteszött és heves tüntetéseket rendezett. A közigazgatási bíróság épületét megdobálták. Az emeleti ablakokat kővel és a földszinteket pedig bolokkal verték be. Több kávéházat és magánépületet is kővel bombáztak. Az igazságügyi épület előtt áttörték a rendőri kordonokat. A rendőrség áttákolta az épületet a tömeg ellen és több tüntetőt megsebesített.

A rendőrség segítségére kiküldött ulánusokat gyalázó kifejezésekkel fogadták. A szomszédos kávéházak székeit és asztalait kicipelték az utcára s betörték az igazságügyi épület ablakait. A tüntetők a kormányt szidták. A tüntetések késő délutánig tartottak. Száznál több embert letartóztattak. Sokan *petárdákat* hajítottak a rendőrök közé. Estefelé az Ottakringi kerületben összeütközött a tömeg a rendőrséggel. Itt a katonaság sortűzet adott. Egy halott és 200 részben súlyosan, de legnagyobb részt könnyebben sebesült lett áldozata az összeütközésnek. A lovaság később áttákolta a tömeg ellen s ekkor ismét egy ember fizette meg életével a tüntetést. Több villamos-kocsit teljesen összeromboltak.

A véres zavargások csak késő éjjel értek véget. Több középület súlyosan megrongálódott, két iskolát pedig a tüntetők felgyújtottak. De a tüzet idejekorán eloltották.

Bécs ostromállapot előtt.

— BARRIKÁDOK AZ UTCÁN. —

BÉCS, szept. 18. Ujabb jelentés szerint a legvéresebb tüntetés a Habsburg-Platzra volt, ahol a kivonult katonaság sortűzet adott. Egy halott és nyolcvan súlyos sebesült maradt a véres tüntetés színhelyén. Ezenkívül száznál többen szenvedtek könnyebb sérüléseket. A rendőrség a Belvárosban 70, az ottakringi kerületben 100 tüntetőt tartóztatott le. Az ottakringi kerületben a tüntetők a kávéházakból padokat, székeket, asztalokat hordoztak az utcára s barrikádokat emeltek. Ugyanígyen barrikádokat emeltek az iskola kihurcolt padjaiból is. A barrikádok mögül a tüntetők kővel, palackokkal és mindenféle kezük ügyébe akadt tárgygyal dobálták meg a rendőrséget. A véres és Bécs városában emberemlékezet óta elő nem fordult tüntetések csak éjfélután értek véget.

Ma reggel a hatóság falragaszok után intí a lakosságot, hogy ne folytassa a zavargásokat, mivel különben kihirdeti az ostromállapotot s a rögtönítélő bíróság megkezdi működését.

A király a zavargásról.

BÉCS, szept. 18. Azok a véres események, amelyek tegnap Bécs utcáin történtek, politikai szempontból is a legsúlyosabb következményekkel járhatnak. 1848. óta ez volt az első eset, hogy Bécs város utcáin sortűz dördült el. A ma reggeli bécsi lapok és a politikai körök véleménye szerint a tegnapi események a Gausch-kormány helyzetét is súlyosabbá tették.

Ma reggel 9 órakor *Bolfras* báró, a király hadseregére kimerítő jelentést tett a királynak a tegnapi véres zavargásokról. Ő felségét igen lesújtotta a zavargás híre s így szólott a főhadsegédhez:

— Szomorú, hogy ezt is meg kellett érnem!

A király rendkívül izgatottan érdeklődött a zavargások részletei iránt.

Az osztrák kormány

és a tüntetés.

BÉCS, szept. 18. Késő este *Gausch* báró miniszterelnök, *Wickenburg* gróf belügyminiszter és *Bienerth* báró, Alsó-Ausztria helytartója a zavargások miatt értekezletet tartottak, melyen a további teendőket állapították meg.

Prága általános sztrájk előtt.

PRAGA, szept. 18. A prágai munkások a bécsi zavargások hírére elhatározták, hogy kimondják az általános sztrájkot s nagy tüntetéseket és népgyűléseket fognak rendezni.

Tüntetés a lordmayor ellen.

PRAGA, szept. 18. A londoni lordmayor a községtanácsosokkal ma Prágába érkezett. A munkások ezrével lepték el az utcákat s így kiáltottak:

— Adjatok enni! Nem kell bankett!

A lordmayor azt hitte, hogy óvációt rendeznek mellette s hajlongva köszönt a munkások felé. Csak később tudta meg, hogy a munkások tüntetnek a drágaság miatt, ekkor azonban már oly veszélyes volt a tömeg fellépése, hogy rendőröknek kellett a lordmayort körülvenni.

Félegyháza az obstrukció ellen.

KISKUNFELEGYHÁZA, szept. 18. A katonai javaslatok ellen és az általános választójog mellett vasárnap népgyűlés volt Félegyházán, melyen *Holló Lajos*, a kerület képviselője,

Batthyány Pál gróf, *Nagy Dezső*, *Sümegei Vilmos* és *Faragó Antal* képviselők kíséretében jelent meg s nagy beszédet mondott.

A népgyűlésen a nagy tömeg nem engedte meg *Holló* Lajosnak, hogy a katonai javaslatok ellen beszéljen. A tömeg lármája oly nagy volt, hogy *Holló*ék hívei kénytelenek voltak a függetlenségi párt körhelyiségébe visszavonulni, ahol *Csekély* számu hallgatósággal elfogadtatták az obstrukció melletti javaslatot.

Közben a választók nagyobb része *Mihalovich* Jenőt, a munkapárt alelnökét kívánta hallani, mire ez a tömeghez az obstrukció ellen intézett beszédet. Nagy lelkesedés mellett ez a gyűlés az obstrukció elleni javaslatot fogadta el.

Népgyűlés a választójogért.

LOSONC, szept. 18. A országgyűlési függetlenségi párt és a szociáldemokraták tegnap délelőtt népgyűlést rendeztek Losoncon. A gyűlésre *Justh Gyula* is leérkezett több pártbeli képviselő társaságában. A szociáldemokraták szónoka *Garbai Sándor* volt.

Stolypin állapota rosszabbodott.

KIEW, szept. 18. Ma éjjel *Stolypin* miniszterelnök állapota lényegesen rosszabbodott. A golyót sikerült kivenni a testéből. Az operációt a beteg nagy lelki nyugalommal tűrté.

KIEW, szept. 18. *Stolypin* állapota annyira válságosra fordult, hogy az orvosok életét menthetetlennek tartják.

Lukács László a Házban.

BUDAPEST, szept. 18. *Lukács László* pénzügyminiszter ma jelent meg először szabadsága után a képviselőházban s hosszasan tanácskozott a képviselőház alelnökeivel.

Uj ezredtulajdonos.

BÉCS, szept. 18. A hadsereg rendelkezésére álló közlönyének mai száma szerint a király *Krabatin* tábornok, hadügyminiszteri osztályfőnök kinevezte a 14. számu tábori tüzérezred tulajdonosává.

Körözött sikkasztó.

BUDAPEST, szept. 18. Az augsburgi rendőrség táviratilag tudatta a rendőrfőkapitánysággal, hogy *Heckler* Frigyes bankfőtisztviselő egy millió márká elikkasztása után Budapest felé szökött. Kéri a sikkasztó letartóztatását.

Regula megőrült?

BUDAPEST, szept. 18. A miskolci társasági orvosok vizsgálóbírója táviratban értesítette *Lengyel* Zoltánt, *Regula* Edének, a háromszoros rablógyilkosnak az ügyvédjét, hogy védelemet kért a bíróságtól, hogy a bíróság ne vizsgálja meg elmeállapotát meg kell vizsgálni, mi nincs kizárva, hogy örült. *Lengyel* Zoltán dr. *Hajós* Emil egyetemi magántanárt nevezte meg ellenőrző szakértő gyanánt. Abban az esetben, ha a gyilkos valóban megőrült, fegyházat a tébolydával fogja felcserélni.

Két fiatalember

ebéd és vacsora

keres intelligens izraelita családnál. Ajánlatok ármejelöléssel „Kőbánya” jellegű kiadvány a kiadóba kéretnek.

Angol, német és olasz nyelv tanít kisasszony. Tanítás egyenként és csoportonként. Levelés „Tanítás” jelige alatt a kiadó hivatalba kéretnek.

A forró nyári hónapok rendkívül elősegítették az összes ragályos betegségek kiterjedését és elterjedését. Tény, hogy a

≡ KOLERA ≡

vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek nyáron fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor elismert legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 filléért minden gyógyszer-tárban és drógériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárításra, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, sőt csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Darabja 1 kor.

FODORMENTA-LYSOFORM

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbúzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. Eredeti üvege 1 kor. 60 fillér.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drógériában és újabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az »Egészség és fertőtlenítés« című érdekes könyvet. A hol lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk 6 kor. előzetes be-küldése esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpest.

Viszontelárusítóknak óriási kedvezmény!

VENIER szálló és penzió VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujjongan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenként 2,50 lirától feljebb. Penzió 8 lirától feljebb. Telefon 1522

Tulajd. Bertoldi és Luca

Varieté-Hôtel Susák.

Esténként I.-rendű varieté-előadások a kerthelyiségben
Kezdete 9^{1/2} órakor. Beléptidij 1 korona.

**A Tengerpart
kiadóhivatala és
szerkesztősége**
a Vicolo dell' Ospedaleban
levő Wurzer ház I. eme-
lén van.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ FIUME, DEAK-KORZÓ. TELEFON 521.

A legkényesebb ízlet szerint átalakított kávéház a magyarság legkedveltebb találkozó helye. Kétféle italok, jó magyar borok. Esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara és RÁCZ KÁROLY budapesti kishögösszlista hangversenyeznek.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Catti György utóda

es. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapírok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
tábláskakban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

„BRISTOL“ szálloda, kávéház és étterem

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfektetek mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

„Rómába utazók figyelmébe!“ Gambrinus-Halle

Luhr Bácsi „BAVARIA“ Söröző

ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok

Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak! Olcsó árak!

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Nyomatott „Mercur“ nyomdájában Fiume.